

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

31 Ιανουαρίου 2018

Αριθμ. Πρωτ.:

Ειδ.Επιστήμονας: Μαρία Μπλιάτη

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
Διευθύντρια κυρία Σταυροπούλου
Ευαγγελιστρίας 2 105
63 Αθήνα

Θέμα: Καταχώρηση αλλοδαπής πράξης γέννησης στο Ειδικό Ληξιαρχείο

Αξιότιμη κυρία Προϊσταμένη της Διεύθυνσης,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 εξετάζει αναφορά της κυρίας
, πληρεξούσιας δικηγόρου μητέρας τέκνου, του οποίου η γέννηση στη Μεγάλη Βρετανία, επιχειρείται να καταχωρηθεί στο Ειδικό Ληξιαρχείο Αθηνών.

Σε συνέχεια του υπ'αρ.πρωτ. εγγράφου του Ειδ.Ληξιαρχείου προς τη Διεύθυνσή σας, Τμήμα Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε για τα εξής.

Η αναφερόμενη είναι πληρεξούσια δικηγόρος Ελληνίδας υπηκόου, η οποία ζει στην Μεγάλη Βρετανία, όπου γέννησε τέκνο, εντός γάμου με αλλοδαπή υπήκοο, η οποία αναγνωρίζεται ως σύζυγος και μητέρα της πρώτης και του δεύτερου, αντίστοιχα, σύμφωνα με την εκεί νομοθεσία. Η ενδιαφερόμενη, εκπροσωπούμενη από τη δικηγόρο της, απευθύνθηκε προς το αρμόδιο Ειδικό Ληξιαρχείο για την καταχώρηση της ληξιαρχικής πράξης γέννησης του τέκνου της.

Επειδή η εν λόγω ληξιαρχική πράξη συντάχθηκε σύμφωνα με το αγγλικό δίκαιο και αναγράφει στη θέση των γονέων και τις δύο νόμιμες μητέρες του παιδιού (τεκούσα και μη), το Ειδικό Ληξιαρχείο αποθάρρυνε την εκπρόσωπο από την υποβολή αίτησης μεταγραφής της πράξης, με την αιτιολογία ότι στην Ελλάδα ο νόμος δεν αναγνωρίζει τη σύνδεση ενός παιδιού με δύο νόμιμους γονείς του ίδιου φύλου. Η πληρεξούσια δικηγόρος απευθύνθηκε στη Διεύθυνσή σας, η οποία προΐσταται του Τμήματος Ειδικού Ληξιαρχείου, προκειμένου να επιλυθεί το ζήτημα.

Ως προϊσταμένη της αρμόδιας Διεύθυνσης, ενημερώσατε την δικηγόρο της ενδιαφερόμενης πολίτη ότι δεν θα μπορούσε να μεταγραφεί η ληξιαρχική πράξη σε ό,τι αφορά τη νομική σύνδεση του παιδιού με την αλλοδαπή σύζυγο της τεκούσας μητέρας, που δεν προβλέπεται από το Ελληνικό δίκαιο, αλλά μόνο να γίνει καταχώρηση της ληξιαρχικής πράξης γέννησης του παιδιού από τη μητέρα, που το γέννησε – δηλαδή την Ελληνίδα πολίτη. Την ίδια ενημέρωση έλαβε και η Αρχή μας, σε τηλεφωνική επικοινωνία μαζί σας, στο πλαίσιο διερεύνησης της αναφοράς. Σε επόμενη επικοινωνία, ενημερωθήκαμε από το Ειδικό Ληξιαρχείο ότι θα προέβαινε στην καταχώρηση της γέννησης του τέκνου, ως εάν επρόκειτο για τέκνο εκτός γάμου της μητέρας του.

Κατόπιν αυτών, ο Συνήγορος του Πολίτη σύστησε στην εκπρόσωπο της ενδιαφερομένης να δεχθεί τη μερική μεταγραφή της ληξιαρχικής πράξης, προκειμένου να διασφαλιστεί ο

νομικός δεσμός του παιδιού με την ελληνίδα μητέρα του εντός της ελληνικής επικράτειας και εντός της ελληνικής έννομης τάξης.

Με την παραλαβή πλέον της αίτησης, ανέκυψε νέο πρόβλημα, το οποίο εντοπίζεται στην ύπαρξη σύνθετου επωνύμου του τέκνου, που αποτελείται από τον συνδυασμό των επωνύμων των δύο γονέων του, κατά το βρετανικό δίκαιο. Ενόψει αυτού, χωρίς να το κατονομάζει ρητά στο πιο πάνω αναφερόμενο έγγραφο, το Ειδικό Ληξιαρχείο απευθύνθηκε στην υπηρεσία σας, για τις δικές σας ενέργειες.

Είναι αληθές ότι τα τέκνα που γεννιούνται χωρίς γάμο των γονέων τους -όπως αντιμετωπίζεται το παιδί της αναφοράς από τη Διεύθυνσή σας- λαμβάνουν το επώνυμο της μητέρας (άρ.1506 παρ.1 ΑΚ), ενώ συνδυασμός επωνύμων των γονέων νοείται μόνο στην περίπτωση επιγενόμενου γάμου των γονέων του ή αναγνώρισης της πατρότητας του παιδιού (άρ.1506 παρ.2 και 3), δηλαδή προϋποθέτει την ύπαρξη πατέρα κατά το ελληνικό δίκαιο. Η ύπαρξη όμως του σύνθετου επωνύμου του τέκνου στη ληξιαρχική πράξη αναγνώρισής του δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο -επειδή αυτός ο προσδιορισμός επωνύμου δεν προβλέπεται από το ελληνικό δίκαιο- για την μη καταχώρηση της πράξης αυτής συνολικά.

Όπως γνωρίζετε, συνηθισμένη (και γνωστή στον Συνήγορο, μέσω αναφορών) είναι η εμπλοκή σε ελληνικές ληξιαρχικές πράξεις γέννησης παιδιών με έλληνα πατέρα και αλλοδαπή μητέρα, όταν με βάση το δίκαιο ιθαγένειάς της, με τον γάμο επέρχεται αντικατάσταση του επωνύμου της από αυτό του συζύγου. Η ελληνική διοίκηση έως τώρα αντιμετωπίζει το θέμα με καταχώρηση του μητρικού επωνύμου κατά τον τρόπο που αναγνωρίζει το ελληνικό δίκαιο (αμετάβλητο από τον γάμο), ως το δίκαιο της τελευταίας κοινής διαμονής, που διέπει τις σχέσεις των συζύγων (άρ.14 και 1388παρ.1 ΑΚ). Αντίστοιχη οδηγία χορηγεί το Υπουργείο σας, όσον αφορά τον προσδιορισμό επωνύμου τέκνου από γονείς εκ των οποίων μόνο ο ένας είναι έλληνας, όταν ο προσδιορισμός αυτός έχει γίνει με τρόπο διαφορετικό από τον προβλεπόμενο από το ελληνικό δίκαιο : η ληξιαρχική πράξη καταχωρείται με τα στοιχεία που προβλέπει το ελληνικό δίκαιο, ως αυτό της συνήθους διαμονής, κατ'εφαρμογή των άρθρων 18 και 1505 ΑΚ¹.

Με δεδομένη την κοινή ιθαγένεια (ελληνική) μητέρας και παιδιού της αναφοράς, δεν θα κληθεί σε εφαρμογή το βρετανικό δίκαιο, ως αυτό της τελευταίας κοινής διαμονής τους, αλλά το ελληνικό, ως της κοινής ιθαγένειάς τους (άρ.19 παρ.1). Επομένως, μπορείτε να μεταγράψετε την ληξιαρχική πράξη γέννησης του παιδιού της αναφοράς, καταχωρώντας το επώνυμο της ελληνίδας μητέρας, που το γέννησε (άρ.1506 παρ.1 ΑΚ).

Η λύση αυτή μπορεί να μην είναι ιδανική σε σχέση με την προστασία του δικαιώματος του παιδιού στην ταυτότητά του, όπως κατοχυρώνεται από τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (άρ.8 Ν.2101/1992 με αυξημένη τυπική ισχύ), αφού δεν κατοχυρώνει το όνομά του (συγκεκριμένα το επώνυμο) και τις οικογενειακές σχέσεις του, όπως αναγνωρίζονται από το νόμο, με τον οποίο το παιδί είναι στενότερα συνδεδεμένο ως κάτοικος αλλά και υπήκοος αλλοδαπής χώρας, ωστόσο διασφαλίζει την αναγνώριση του οικογενειακού του δεσμού με τη μητέρα που το γέννησε από το δικαίό της. Επιπλέον, παρέχει τη δυνατότητα, σε μεταγενέστερο χρόνο, της κατοχύρωσης στην Ελλάδα και του πλήρους επωνύμου, με το οποίο είναι γνωστό στον τόπο της συνήθους διαμονής του, μέσω της διαδικασίας της διοικητικής μεταβολής επωνύμου, αφού έχει γίνει δεκτή νομολογιακά η αλλαγή επωνύμου σε περίπτωση που δημιουργεί προβλήματα στις συναλλαγές με άλλη χώρα, όπου είχε ζήσει ο ενδιαφερόμενος, διότι υπάρχει ανάγκη σεβασμού ήδη δημιουργημένων καταστάσεων (ΣΤΕ 3823/2012).

Διευκρινίζουμε ότι τα πιο πάνω υποστηρίζονται, με δεδομένη την αμετάβλητη άποψη της Διεύθυνσής σας ότι υφίσταται αντίθεση της καταχώρησης και παρεμπιπτόντων στοιχείων γάμου ομόφυλου ζεύγους προς την ελληνική δημόσια τάξη, όπως αυτή φαίνεται να γίνεται ακόμη αντιληπτή από την ελληνική διοίκηση, χωρίς να έχει επιδράσει ακόμη στην αντίληψη

¹http://www.ypes.gr/el/Ministry/Actions/astikhs_dhmotikhs_katastashes/themata_astikis_dhmotikhs_katastasis/sy_xnes_erotiseis_astikis_dhmotikis_katastasis/N_4144_lixiarxikes_praxeis_syxnew_erotiseis/gennisi/, αρ.6.

αυτή η μετακίνηση της ελληνικής νομοθεσίας προς την αναγνώριση νομικού δεσμού μεταξύ ομόφυλου ζεύγους, έστω και αν δεν πρόκειται επί του παρόντος για γάμο, αλλά για σύμφωνο συμβίωσης, και ακόμη δεν έχουν αναγνωριστεί γονικές σχέσεις μεταξύ ζεύγους ομοφύλων και τέκνου. Την αντίληψη αυτή της υπηρεσίας σας δεν επιχειρούμε να μεταβάλουμε με την παρούσα, αφού τα δεδομένα της υπό κρίση περίπτωσης διασφαλίζουν επαρκώς το συμφέρον του παιδιού εντός άλλης έννομης τάξης. Ωστόσο, εκτιμούμε ότι δεδομένης της επελθούσας ρήξης στην έως πρόσφατα κυρίαρχη αντίληψη, που δεν αναγνώριζε κανενός είδους νομικό δεσμό ανάμεσα σε ομόφυλους συμβιούντες και ενόψει της σταδιακά αυξανόμενης κατοχύρωσης του δεσμού των ομόφυλων ζευγαριών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προς την κατεύθυνση της αναγνώρισης και του ομόφυλου γάμου, η άποψη για την ένταση της αντίθεσής του με την ελληνική δημόσια τάξη θα χρειαστεί επανεξέταση.

Επί του παρόντος και σε σχέση με την προκείμενη αναφορά, επειδή η καταχώρηση αλλοδαπής πράξης γέννησης τέκνου ομόφυλου ζευγαριού, έστω κατά το μέρος που αφορά τον έλληνα μόνο γονέα, δεν είναι άγνωστη στην υπηρεσία σας², παρακαλούμε για την μεταγραφή της βρετανικής ληξιαρχικής πράξης γέννησης και την κατοχύρωση της οικογενειακής σχέσης του παιδιού με την ελληνικής ιθαγένειας μητέρα που το γέννησε, εντός του πλαισίου της ελληνικής έννομης τάξης, και τη συνακόλουθη κατοχύρωση της ελληνικής του ιθαγένειας, έστω με μεταφορά μόνο του επωνύμου της τεκούσας μητέρας ως επωνύμου του.

Για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θα είμαστε στη διάθεσή σας.

Με εκτίμηση

Γιώργος Μόσχος
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη
για τα Δικαιώματα του Παιδιού

---

² βλ.σχ. Ρόκα, Κ., Δυσχέρειες αναγνώρισης στην Ελλάδα συγγενικών δεσμών δημιουργηθέντων σε αλλοδαπές έννομες τάξεις κατόπιν προσφυγής σε τεχνικές ιατρικές υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, σε Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ., Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη, Ε., Συμεωνίδου-Καστανίδου Ε., *Η υποβοηθούμενη αναπαραγωγή στην Ευρώπη : Κοινωνικά, ηθικά και νομικά ζητήματα*, εκδ.Σάκκουλα, 2015, σελ.523 υποσ.12, με αναφορά σε ζεύγος Ελληνίδας και Βρετανής, που απέκτησαν τέκνο στην Ισπανία, η ληξιαρχική πράξη γέννησης του οποίου μεταγράφηκε στη χώρα μας, με την εγγραφή μόνο της Ελληνίδας μητέρας ως γονέα του παιδιού.